

SAT-2B.312-1-NS-04

STRATEGIC COMMUNICATION IN THE FIELD OF SECURITY²⁸**Hristo Rayanov, PhD**

Department of Law

“Angel Kanchev” University of Ruse

E-mail: hryanov@uni-ruse.bg

***Abstract:** This paper examines the role of communication strategies within the contemporary security environment, characterized by complexity, interdependence, and rapidly evolving threats. It argues that communication has evolved from a supportive function to a strategic resource integral to national and international security governance. Drawing on the theoretical framework of securitization, strategic communication, crisis communication, discourse analysis, and soft power, the study conceptualizes communication as a mechanism for constructing threats, legitimizing policy responses, and shaping public perceptions of risk. Particular attention is given to crisis situations, hybrid threats, disinformation, and the impact of digitalization on the information environment. The paper emphasizes that effective communication requires coherence, institutional coordination, transparency, and long-term trust-building. In a globalized and digitally mediated context, communication operates not merely as an instrument of policy implementation but as a structural component of security systems. The findings highlight that strategic communication enhances societal resilience, institutional legitimacy, and international influence, positioning it as a core element of contemporary security architecture.*

***Keywords:** strategic communication; security studies; securitization; crisis communication; hybrid threats; disinformation; soft power; public diplomacy; societal resilience*

Съвременната среда за сигурност се характеризира с висока степен на динамика, усложняване на заплахите и на източниците на тези заплахи, както и нарастваща взаимозависимост между политически, военни, икономически и социални фактори (Buzan et al., 1998). Процесите като: глобализация, напредъка на технологиите, и все по-бързо развиващите се комуникационни потоци създават условия, при които локални събития за кратко време – няколко часа – могат да се превърнат в глобална тема с международно значение. В този смисъл традиционните подходи към сигурността, които се основават предимно на военна сила и контрол от страна на институциите, постепенно се променят в по-комплексни модели, в които комуникацията заема централно място. Комуникацията отдавна не е просто средство за предаване на информация, а стратегически инструмент за управление на възприятия, легитимност и обществено доверие.

В началото на XXI век понятието за сигурност придобива значително по-широко съдържание. Освен класическите военни заплахи, все по-голямо значение имат тероризмът, киберпрестъпността, дезинформацията и хибридните конфликти. Тези явления често се развиват в международна среда и не могат да бъдат неутрализирани единствено чрез познатите до този момент силови механизми. Разширяването на сигурността като аналитична категория е концептуално обосновано в рамките на Копенхагенската школа (Buzan et al., 1998), според която сигурността се разглежда като акт, в който даден проблем се представя като екзистенциална заплаха. В този смисъл комуникацията придобива конститутивна функция: чрез нея се определя какво е „заплаха“ и какво е „управляем риск“.

Комуникацията в сферата на сигурността представлява процес на изграждане на смисъл чрез дискурсивни практики (van Dijk, 2008). Институциите използват специфичен език, символи и практики, за да оформят общественото възприятие за реалността. Този процес не е неутрален, а включва подбор на факти, интерпретация на събития и създаване на рамки, които влияят върху обществените нагласи. Чрез публични изявления, официални документи и медийно присъствие институциите не само информират, но и пресструктурират начина, по който обществото разбира сигурността. Следователно. Когато говорим за комуникация, вече не можем да я разгледаме като периферен елемент, а като значима част от управлението.

Стратегическата комуникация се основава на планираност, последователност и яснота на посланията (Hallahan et al., 2007). Тя предполага координация между различните институции, и то

²⁸ Докладът е представен на пленарната сесия на 24 октомври 2025 г. с оригинално заглавие на български език „Комуникационни стратегии в сигурността“

така че публичните позиции да бъдат съгласувани и логически последователни. Несъгласуваността между институциите може да доведе до объркване, ерозия на доверието и дори до дестабилизация. В този смисъл стратегическата комуникация изисква единен подход, в който комуникационните действия са синхронизирани с политическите и оперативните решения. Съществен елемент е и устойчивостта на посланията във времето. Внезапните промени в комуникационната линия без ясна аргументация могат да подкопаят институционалната легитимност.

Особено голямо значение комуникационните стратегии придобиват в условията на кризи. Кризисните ситуации създават висока степен на несигурност, „информационен вакуум“ и повишена чувствителност на обществото. Ефективната кризисна комуникация изисква предварително планиране, ясно разпределение на отговорностите и бърза реакция (Coombs, 2015). Навременната и достоверна информация намалява вероятността от паника и ограничава разпространението на слухове. В същото време институциите са изправени пред сложния баланс между прозрачност и защита на чувствителна информация. Прекомерната откритост може да създаде оперативни рискове, докато прекалената затвореност може да подхрани недоверие и спекулации. Поради това кризисната комуникация изисква висока степен на професионализъм и стратегическо мислене.

Комуникационните стратегии имат и ясно изразено международно измерение. В глобалната среда действията на една държава неизбежно се наблюдават и интерпретират от международната общност. Дипломатията се използва за изграждане на международна легитимност, за формиране на съюзи и за противодействие на враждебни наративи (Zaharna, 2009). В този смисъл концепцията за „мека сила“ подчертава ролята на ценностите, културата и привлекателността на посланието като средства за въздействие (Nye, 2004, 2011). Комуникацията става средство за формиране на международно мнение и за създаване на благоприятна среда за сътрудничество. Тя допълва традиционните инструменти на външната политика и разширява обхвата на влиянието отвъд военното измерение.

Хибридните заплахи комбинират военни и невоенни средства, като информационното въздействие играе централна роля (Freedman, 2008). Дезинформацията, манипулацията на общественото мнение и подкопаването на институционалното доверие са сред основните инструменти на подобни стратегии. Комуникацията се превръща в поле на конфронтация, където различни институции и групи се стремят да наложат собствената си интерпретация на реалността. Контролът върху наратива се превръща в стратегически ресурс, който може да има реални политически и социални последици. Ефективното противодействие изисква не само адекватни и бързи мерки, но и изграждане на дългосрочна обществена устойчивост чрез прозрачност, последователност и доверие.

Дигитализацията и социалните мрежи допълнително усложняват комуникационната среда. Скоростта на разпространение на информация значително се увеличава, а границите между официални и неофициални източници се размиват. Това създава условия за бързо разпространение на неточна или манипулативна информация. В същото време дигиталните платформи предоставят възможности за директна комуникация с гражданите и за по-голяма прозрачност. Тази двойственост изисква адаптивни комуникационни модели и висока степен на институционална компетентност (Hallahan et al., 2007). Организациите за сигурност трябва да развиват капацитет не само за оперативно действие, но и за ефективно управление на информационната среда.

В заключение комуникационните стратегии представляват основен структурен елемент на съвременните системи за сигурност. Те (стратегии) оказват влияние върху възприятието за заплахите, върху легитимността на предприетите мерки и върху устойчивостта на дадено общество (Buzan et al., 1998; Nye, 2011). В условията на сложни социални и политически ситуации комуникацията се превръща не просто в инструмент за подкрепа на политиките по сигурност, а в тяхна съществена част. Ефективното управление на сигурността изисква интегриран подход, при който комуникацията е стратегически планирана, институционално координирана и ориентирана към дългосрочно изграждане на доверие. Именно тази интеграция между комуникационни процеси и управленски решения определя устойчивостта и ефективността на съвременните системи за сигурност.

REFERENCES

- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Coombs, W. T. (2015). *Ongoing crisis communication: Planning, managing, and responding* (4th ed.). Sage Publications.
- Cornish, P., Lindley-French, J., Yorke, C., & Liotta, P. H. (2011). *Strategic communications and national security*. Chatham House.
- Freedman, L. (2008). *Strategy: A history*. Oxford University Press.
- Hallahan, K., Holtzhausen, D., van Ruler, B., Verčič, D., & Sriramesh, K. (2007). Defining strategic communication. *International Journal of Strategic Communication*, 1(1), 3–35. <https://doi.org/10.1080/15531180701285244>
- Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. PublicAffairs.
- Nye, J. S. (2011). *The future of power*. PublicAffairs.
- van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and power*. Palgrave Macmillan.
- Zaharna, R. S. (2009). Mapping out a spectrum of public diplomacy initiatives. *American Behavioral Scientist*, 53(1), 86–100. <https://doi.org/10.1177/0002764209347626>